

ОСОБЛИВОСТІ ПРОБЛЕМАТИКИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ В АСПЕКТІ ВИЗНАЧЕННЯ ЙОГО ОБ'ЄКТА І ПРЕДМЕТА

Юрченко Л.І.¹, д. філос. н., професор

Кошевой В.І.², д. філософії з вет. мед.

Науменко С.В.², д. вет. н., професор

¹Національний університет цивільного захисту України, м. Харків

²Державний біотехнологічний університет, м. Харків

Співвідношення об'єкта і предмета наукового пізнання, їх формулювання й обґрунтування актуальності відносяться до числа основних теоретико-пізнавальних проблем [1-3]. Існує залежність між особливостями відношення об'єкта і предмета дослідження до суб'єкта їх визначення і подальшої можливості правильного вибору векторів майбутнього дослідження і методології його проведення.

Поняття об'єкту і предмету пізнання виконують не однакові функції в процесі наукового дослідження – так, поняття об'єкт пізнання орієнтує дослідника на вивчення сутнісних, об'єктивних сторін вивчаемого об'єкта в різних формах. Поняття предмета пізнання виражає ті властивості та закономірності розвитку об'єкту, які вже включені у наукове пізнання та мають певні логічні форми, тобто, саме предмет дослідження визначає межі вивчення того чи іншого об'єкту [4, 5].

Традиційність викладу проблематики наукового дослідження у вигляді об'єкту і предмету пояснюється трансформацією поняття проблеми при введенні у культуру слов'янських мов – так, у західній культурі проблема-завдання вимагає вирішення, тоді як нами вона сприймається як етап вирішення завдання досліджень. З огляду на це, стало загальноживим: формулювання чим складнішого об'єкту дослідження, тим більшої кількості невизначених проблем воно має містити [2, 3, 5].

Так, у медико-біологічних дослідженнях, зазвичай, об'єктом дослідження є симптомокомплекси, патологічні стани, хвороби в аспекті їх діагностики, терапії або превенції, а предметом дослідження – конкретні показники, які можливо визначити в процесі діагностування, лікування чи профілактики, такі, що мають певні константи або ж референтні значення і вже були вивчені іншими дослідниками. Це ж, як правило, стосується й галузей наноматеріалознавства, тощо [6-8].

З іншого боку, сучасні роботи виконані у США, представлені для отримання наукового ступеня доктора наук, наприклад у галузі прикладної математики, взагалі не містять окремого об'єкту і предмету, а викладені в узагальненій формі пріоритетного напрямку, який попередньо обґрунтований вступом та мотивацією дослідження. При цьому, великий обсяг роботи присвячують опису методології і методів дослідження, обґрутовуючи необхідність їх застосування для досягнення поставленої мети [9, 10].

На нашу думку, виділяти окремий об'єкт і предмет дослідження виокремлюючи його з однієї певної галузі наук є некоректним, а подекуди і ненауковим підходом, адже вирішення конкретної наукової проблеми потребує використання методів, які зазвичай виходять за межі однієї наукової галузі.

Отже, при визначенні об'єкта і предмета дисертаційного дослідження вважаємо необхідним враховувати методологічні підходи до його виконання і наявність міжгалузевих зв'язків даної проблеми для досягнення поставлених завдань. Це дозволить коректно обґрунтовувати напрям дослідження і полегшить процес узагальнення й аналізу отриманих результатів і встановлення причинно-наслідкового зв'язку з роботами інших дослідників.

Бібліографічний список

1. Thorp, H. H. (2024). Teach philosophy of science. *Science (New York, N.Y.)*, 384(6692), 141. <https://doi.org/10.1126/science.adp7153>

2. Anderson W. (2022). History and philosophy of science takes form. *Studies in history and philosophy of science*, 93, 175–182. <https://doi.org/10.1016/j.shpsa.2022.04.001>
3. Fedyk M. (2022). How Philosophy of Science Can Unlock New Methods in Bioethics. *The American journal of bioethics*, 22(12), 51–53. <https://doi.org/10.1080/15265161.2022.2134492>
4. Hangel, N., & ChoGlueck, C. (2023). On the pursuitworthiness of qualitative methods in empirical philosophy of science. *Studies in history and philosophy of science*, 98, 29–39. <https://doi.org/10.1016/j.shpsa.2022.12.009>
5. Refolo, P., Sacchini, D., Bloemen, B., Grin, J., Gutierrez-Ibarluzea, I., Hofmann, B., Oortwijn, W., Raimondi, C., Sampietro-Colom, L., Sandman, L., van der Wilt, G. J., & Spagnolo, A. G. (2023). On the normativity of evidence - Lessons from philosophy of science and the "VALIDATE" project. *European review for medical and pharmacological sciences*, 27(23), 11202–11210. https://doi.org/10.26355/eurrev_202312_34560
6. Науменко, С. В. (2021). Експериментально-теоретичне обґрунтування розробки діагностичних, лікувальних та превентивних заходів за андрологічних патологій свійських тварин. Автореф. дис. д-ра вет. наук: 16.00.07 – ветеринарне акушерство. Львів, 41 с.
7. Короткий, О. Г. (2021). Біохімічні механізми ремоделювання хрящової тканини при експериментальному остеоартриті. Автореф. дис. д-ра біол. наук: 03.00.04 – біохімія. Київ, 46 с.
8. Семінько, В. В. (2020). Дефектна структура, механізми релаксації електронних збуджень та антиоксидантна активність нанокристалів CeO₂-х. Автореф. дис. д-ра фіз.-мат. наук: 01.04.10 – фізика напівпровідників і діелектриків. Харків, 32 с.
9. Clark, A. R. (2021). Overview of dissertation and postdoctoral research. Los Alamos National Laboratory. 61 p.
10. Mattingly, J., Clark, A. R., & Favorite, J. A. (2021). Application of stochastic neutron transport theory to nuclear data evaluation using subcritical neutron multiplicity counting experiments. M&C 2021, NC, Apr. 11-15, 2021.

СУДОВО-ВЕТЕРИНАРНА ЕКСПЕРТИЗА ТА ОЦІНКА ТЯЖКОСТІ УШКОДЖЕННЯ, СПРИЧИНЕНОГО ВТРАТОЮ РЕПРОДУКТИВНОЇ ЗДАТНОСТІ ТВАРИНИ АБО ТРАВМАТИЧНИМ ПЕРЕРИВАННЯМ ВАГІТНОСТІ

Яценко І.В.^{1,2}, д. вет. н., професор
Державний біотехнологічний університет, м. Харків
Національний науковий центр «Інститут судових експертиз
ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» м. Харків

Заподіяння тварині тілесних ушкоджень, що призвели до її каліцтва чи загибелі є фактичною підставою для кримінальної відповідальності, відповідно до ст. 299 Кримінального кодексу України (*далі – КК України*) [1]. Варто наголосити, що і санкції кримінального закону за такий злочин є досить суворими та передбачають обмеження волі на строк від 1-го до 3-х років або позбавленням волі на строк від 2-х до 3-х років з конфіскацією тварини (частина 1); ті самі дії, вчинені у присутності малолітнього чи неповнолітнього, – караються позбавленням волі на строк від 3-х до 5-и років з конфіскацією тварини (частина 2); такі дії, вчинені з особливою жорстокістю, або щодо двох і більше тварин, або повторно, або групою осіб, – караються позбавленням волі на строк від 5-и до 8-и років з конфіскацією тварини (частина 3) [2].

Водночас проблема ушкоджень тварин через жорстоке поводження з ними, а також питання юридичної відповідальності за такі діяння знаходиться у фокусі прискіпливої уваги як українських, так і іноземних науковців, з-поміж них: О. Ф. Пігро (2024); М. М. Юшков (2022); О. І. Ющик (2022); А. М. Яценко (2022); Д. М. Майстро (2021); Т. Буликіна (2019);